

Pohľadnica z Valmezu

Valašské Meziříčí vdáči za svoj názov svojej polohe na sútoku Rožnovskej Bečvy a Vsetínskej Bečvy. Už skoro rok vieme, dúfam, že aj ostatní Partizánčania, že s týmto moravským mestom nadväzujeme užšiu cezhraničnú spoluprácu. Prvými „lastovičkami“ už v apríli bola výstava „*Příroda nezná hraníc*“, ktorá je súčasťou projektu cezhraničnej spolupráce, a o pár dní na to vystúpenie pesničkárky Lucky Redlovej z Valmezu na našej Folkovej jari. A práve tieto dve aktivity boli impulzom spoznať bližšie toto 27 tisícové mesto vo Valašskom kráľovstve. Termín padol na deň konania XXX. ročníka hudobného multižánrového festivalu Valašský špalíček, na ktorý nás srdečne pozvala aj Lucka Redlová. Debatovali sme vtedy spolu o tom, že aj my tu, v Partizánskom by sme sa mohli pokúsiť urobiť nejaký multižánrový festival, napríklad folk-rockovú Folkovú jar.

* * *

Už na piatok večer sme si dohodli stretnutie s Milanom Orálkom z *Českého svazu ochrancu přírody* z Valašského Meziříčí, ktorý mal „na svedomí“ aj projekt výstavy *Příroda nezná hraníc*. Základňu v obci Bystrička sme našli až na druhý pokus. Pán Milan nás už čakal a poukazoval nám celý interiér a trpezlivo vysvetľoval, o aký projekt ide, resp. čo by sa za peniaze z prípadného úspechu projektu mohlo zrekonštruovať, a aká bude naša úloha – Klubu Stromu života z Partizánskeho. Množstvo aktivít v rámci veľkého počtu úspešných projektov vlastne aj živí celkom 6 profesionálov v rámci jednej organizácie - ČSOP vo Valašskom Meziříčí. Naše mesto Partizánske nemá ani dobrovoľnícky zväz ochrancov prírody, nie to ešte profesionálov. Aby to každý pochopil – spomínaný ČSOP z Valmezu nie je štátna ochrana prírody, ale žije len z projektov, ktoré dokážu uživiť 6 ľudí, pritom veľa práce robia ako dobrovoľníci. Základňa v Bystričke dokonca nie je ich jedinou. Je to dvestoročná drevenica, ktorej rekonštrukcia by mala byť súčasťou nášho spoločného projektu cezhraničnej spolupráce. Ale to som už spomínala... Priam som padla „na zadok“, keď mi pri odchode darovala reprezentačnú publikáciu, vydanú k 25. výročiu založenia ČSOP vo Valmeze. Tak, to sa nám môže len snívať...

* * *

Aj obaja primátori partnerských miest pri otvorení výstavy u nás v Partizánskom konštatovali, že mestá majú veľa spoločného. Je však veľmi veľa toho, čo má Valmez navyše...

A tým je najmä história. Celé centrum ňou dýcha, kde sa len pozriete. Štvorcové námestie so zdobenými meštianskymi domami je už dvadsať rokov vyhlásené za mestskú pamiatkovú zónu. Hneď za rohom námestia sa nachádza Zámok Žerotínů, ktorý slúži a kde a sídli kultúrne zariadenie mesta, niečo ako u nás MsKS. To je aj hlavným organizátorom dvojdňového festivalu „na križovatke žánrov“ s tridsiatkou účinkujúcich skupín nielen z Česka ale aj zo zahraničia. Okrem hlavnej scény si fajnšmekri dobrej hudby mohli pochutnať na parádne dávky v dvoch kluboch - v historických suterénoch zámku a vinárne, v kamenných klenbách pivníc. Hudobná produkcia na troch scénach frčala po oba dni 12 hodín nepretržite. Okrem toho pod hradbami zámku, pri Bečve prebiehal Lírafest so zvláštnou kombináciou rockovej a cimbalovej muziky. Hudobného vyžitia neúrekom! Odporúčam zažiť na vlastnej koži.

* * *

Bežnému turistovi sa však ponúkajú aj iné skvosty. V prvom rade treba navštíviť mestské informačné centrum Je otvorené sedem dní v týždni a sídli v zrekonštruovanej barokovej sýpke vedľa zámku. Tu na troch poschodiach, ale aj vo vedľajšej kaplnke, sú stále expozície galérie. My sme mali to šťastie vzhliadnuť aj unikátnu výstavu *Czech press photo 2012*,

putujúcu po celom Česku. Zaujali nás profesionálne fotografie novinárov zo svetových udalostí, ako bola Fukušima, Černobyl', alebo téma životného prostredia, či české osobnosti, atď. Fakt paráda.

Ak máte záujem, v mestskom „icečku“ vám do rúk zadarmo vložia tri mapy - mesta, regiónu a kraja, samozrejme aj s popisom zaujímavostí, ale aj „útlu“ stostránkovú knižku - kompletného sprievodcu po Valašsku, či množstvo skladačiek o cyklotrasách a až o šiestich náučných chodníkoch!, z ktorých väčšina začína na námestí, kde sú umiestnené aj veľké informačné tabule. Tu som fakt musela ovládať emócie, hraničiace zo sklamaním, smútkom a bezmocnosťou voči názorom mestských radných v Partizánskom, keď nám nechceli povoliť osadenie informačnej tabule o Bielických Bahnách pri centre mesta...

Samostatnou kapitolou sú vzácne kostoly – dva z nich so šindľovou strechou a z časti drevené sú zo 16. storočia, ďalšie dva – evanjelický a rímskokatolícky sú tiež architektonickými skvostami. Valmez sa môže pochváliť Múzeom strašidiel a ďalším múzeom priamo v Moravskej gobelínovej manufaktúre. Tá je síce otvorená len cez pracovné dni, ale keď navštívite originálnu, dávnymi časmi dýchajúcu Schlattauerovu kaviareň, časť expozície uvidíte zakaždým.

Asi päťsto metrov od centra sa nachádza ďalší vzácny objekt - Zámok Kinských s múzeom regiónu Valašsko. Dovedie vás tam náučný chodník lemovaný vzácnymi sochami.

Chránený zámocký park je vyhľadávaným miestom pre sobášne akty priamo pod holým nebom. Aj my sme boli svedkami dvoch. A pod „hviezdami“ v parku je aj novučičké veľké letné kino so stálym pódium a samozrejme - náučný zámocký chodník, zaujímavé drevené detské ihrisko, (čistučké záchody)... a pestrosť rôznych druhov stromov, malých i tých prastarých.

Z krás Valmezu som spomenula len to najdôležitejšie, ktoré by však malo stačiť na to, aby ste dostali slinu na návštevu. A keď k tomu prirátam kopcovitú krajinu ideálnu na turistiku z množstvom značkovaných trás, presne storočnú vodnú priehradu len 4 km od mesta, s priezračnou vodou a s kompletnými ubytovacími a reštauračnými a inými službami...

* * *

S Valmezom sme sa rozlúčili originálne. Do štvrtej sme si pospali v aute na parkovisku v centre mesta (veď, kto by platil hotel, keď do 2. hodiny bol na festivale?). Akonáhle začalo svitať, vyrazili sme za mesto, do Malej a Veľkej Lhoty, ktoré sa nachádzajú vo výške asi šesťsto metrov nad mestom. Z voňavých lúk, kde sa pásli srnky a kravičky, sme pozorovali zhasínajúce svetla Valmezu, ktoré nám ležalo pod nohami. Raňajky sme zvládli dvomi banánmi a dúškom čistej vody. Pri tom sme sledovali dokrvava zapaľujúcu sa oblohu nad horou Radhošť. Východ slnka, ticho a vznášajúci sa opar nad dolinami a horami boli tou najkrajšou bodkou za peknými dvomi dňami vo Valmeze.

Ala

PS: Bola som taká nadšená z Valmezu a kraja okolo, že som ihneď v múzeu dohovárala termín návštevy celého autobusu Partizánčanov. Určite im to tu musím všetko poukazovať! Nadšenie zo mňa po niekoľkých dňoch opadlo, keď som si spomenula, že Partizánčania záujem o výlety nemajú... A ja by som zas mala niekoľko neprespatých nocí a trápenie na tým, či budem mať dost peňazí na zaplatenie autobusu... Uvidíme...